

Kurs: İnformasiya təhlükəsizliyinin əsasları

Kursun müddəti 4 gün (32 saat)

Kursun proqramı

Modul 1. İnformasiya təhlükəsizliyinin əsas anlayışları (2 saat)

İnformasiya təhlükəsizliyinin tərifı. İnformasiya mühafizəsinin predmeti və obyektı. İnformasiya təhlükəsizliyinin üç aspekti. Dövlət sirri. Konfidensial informasiya və onun növləri. İnformasiya təhlükəsizliyi təhdidləri və onların təsnifatı.

Modul 2. Kompüter şəbəkələrinə hücumlar (4 saat)

Protokol analizatorları ilə trafikın dinlənilməsi və analizi. Məsafədəki qovşaq, şəbəkə barəsində informasiyanın toplanması. nmap proqramından istifadə

Qarşılıqlı əlaqə tərəflərindən birini əvəzləmək üçün şəbəkə infrastrukturuna hücumlar. ARP-spufinq. DNS-spufinq. ICMP vasitəsi ilə qovşağa yalançı marşrutun qəbul etdirilməsi. TCP birləşməsində tərəflərdən birinin əvəzlənməsi.

Xidmətdən imtina hücumları. Paylanmış xidmətdən imtina (DDoS) hücumları.

DDoS hücumların üçsəviyyəli və dördsəviyyəli modeli.

Modul 3. İnformasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üsulları (2 saat)

İnformasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə kompleks yanaşma. İnformasiya təhlükəsizliyi sahəsində Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi. Təşkilatı tədbirlər. İnformasiya təhlükəsizliyi xidməti. Fiziki mühafizə. Mühəndis-texniki tədbirlər. Antivirus proqramlar. İdentifikasiya və autentifikasiya. Avtorizasiya. Protokollaşdırma və audit. Ekranlaşdırma.

Modul 4. Autentifikasiya metodları. Biometrik identifikasiya (2 saat)

Parollar. Sorğu-cavab protokolları. Sıfır bilik verməklə isbat. Fiat-Şamir protokolu. Biometrik texnologiyaların növləri. Biometrik sistemlərin əsas parametrləri. Barmaq izinə görə identifikasiya. Biometrik pasportlar.

Modul 5. Kriptoqrafiyanın əsas elementləri (4 saat)

Kriptoqrafiyanın həll etdiyi məsələlər. Kriptoqrafiyanın əsas anlayışları. Kriptoqrafiyanın inkişaf mərhələləri. Klassik şifrlər: yerdəyişmə və əvəzetmə şifrləri. Kriptoqrafik hücumların növləri. Blok şifrləri. Feystel şəbəkələri. DES standartı. AES standartı. Axın şifrləri. Açarların idarə edilməsi. Açarların iyerarxiyası. İnformasiyanın tamlığına nəzarət – heş funksiyalar. SHA-1 alqoritmi.

Modul 6. Açıq açarlı kriptosistemlər. Rəqəmsal imza. Açıq Açarlar İnfrastrukturunu (2 saat)

Açıq açarlı şifrləmə konsepsiyası. Diffi-Hellman açar mübadiləsi sxemi. RSA kriptosistemi. Elektron imza və rəqəmsal imza. Rəqəmsal imza sxemləri. ElGamal imza sxemi. Açıq açar sertifikatı və onun formatı. Açıq Açarlar İnfrastrukturunu (AAİ, PKİ). AAİ-nin komponentləri. AAİ-nin arxitekturası.

Modul 7. Şəbəkə təhlükəsizliyinin kriptoqrafik protokolları. Virtual xüsusi şəbəkələr (4 saat)

İPsec protokollar steki. SSL/TLS protokolu. PPTP, L2F və L2TP protokolları. PAP, CHAP və EAP protokolları. RADIUS, TACACS+ və Kerberos autentifikasiya protokolları. LDAP kataloqlar xidməti. HTTPS protokolu. Elektron poçtu mühafizə metodları.

Modul 8. Şəbəkələrarası ekranlar. Hücumların aşkarlanması sistemləri (2 saat)

Şəbəkələrarası ekranların növləri. Şəbəkələrarası ekranların əsas komponentləri.

Şəbəkələrarası ekranların əsasında şəbəkə mühafizəsinin əsas sxemləri.

Şəbəkələrarası ekranların tətbiqi üzrə tipik həllər.

Müdaxilələrin aşkarlanması sistemlərinin təsnifatı Müdaxilələrin aşkarlanması sistemlərinin arxitekturası və komponentləri. İnformasiyanın sığnatır və statistik analizi metodları. Doğru və yalan işlədüşmələr.

Modul 9. Əməliyyat sistemlərinin təhlükəsizliyi (qısa xülasə). Verilənlər bazalarının təhlükəsizliyi (qısa xülasə) (4 saat)

Əməliyyat sistemlərinə təhdidlərin təsnifatı Təhlükəsiz əməliyyat sistemlərinin yaradılması prinsipləri

Əməliyyat sistemlərinin mühafizə mexanizmləri. UNIX əməliyyat sistemi. Windows əməliyyat sistemi.

Linux əməliyyat sistemi

Verilənlər bazası mühafizəsinin xüsusiyyətləri. Verilənlər bazasının istifadəçiləri. Verilənlər bazasına spesifik təhdidlər.

Modul 10. İnformasiya təhlükəsizliyi insidentlərinə cavabvermə (2 saat)

İnformasiya təhlükəsizliyi insidentləri. İnformasiya təhlükəsizliyi insidentləri üzrə standartlar.

İnsidentə cavabvermə komandaları. İnsidentə cavabvermə prosesinin mərhələləri. İnsidentlərinə

cavabvermə prosedurları. İnsidentin təhqiqatı

Modul 11. İnformasiya təhlükəsizliyi sahəsində standartlar (2 saat)

Narıncı kitab. Əsas anlayışlar. Təhlükəsizlik mexanizmləri. Təhlükəsizlik sinifləri. «Narıncı kitab»ın şəbəkə üçün interpretasiyası.

Paylanmış sistemlərin informasiya təhlükəsizliyi. X.800 tövsiyələri. Şəbəkə təhlükəsizlik servisləri. Şəbəkə təhlükəsizlik mexanizmləri.

İSO/İEC 15408 İnformasiya texnologiyalarının təhlükəsizliyini qiymətləndirmə meyarları.

Funksional tələblər. Zəmanət tələbləri.

Modul 12. İnformasiya təhlükəsizliyinin idarə edilməsi (2 saat)

İSO 2700x standartları. İnformasiya təhlükəsizliyini idarəetmə mərhələləri. İnformasiya

təhlükəsizliyi risklərinin qiymətləndirilməsi. İnformasiya təhlükəsizliyi siyasəti. İnformasiya

təhlükəsizliyi siyasətinin qurulması metodikası. İnformasiya təhlükəsizliyini idarəetmə

sisteminin auditi